Časopis bohoslovcov Kňazského seminára biskupa J. Vojtaššáka

Spišská Kapitula
1815 1990

2/2014

BRÁZDA

Imatrikulácia
/ 2015
1
2
3

Milí čitatelia nášho seminárskeho časopisu!

Opäť prichádza čas Vianoc. Svätý Otec František nám pripomína, že tento čas je *„stretnutím s Ježišom, stretnutím Boha so svojím ľudom."* Vianoce sú pre neho rozjímaním o tomto tajomstve. Toto stretnutie môžeme prežiť v unáhlenosti a nepokoji, ktoré nám hrozia, ak sa nestíšime a neuvedomíme si veľkosť tohto zázraku. Ako píše na blogu jeden kňaz, Boh, ktorého nič neobmedzuje, ktorému patrí všetko, sa dokázal pre nás tak ponížiť, že bol odkázaný na plienky. Tie boli dokonca poznávacím znamením pre pastierov: *„Nájdete dieťatko zavinuté do plienok..."* (*Lk* 2,12)

Prajem Vám pokojné a požehnané prežitie týchto fascinujúcich sviatkov a úžas nad veľkosťou nášho Boha.

Filip Orlovský

Obsah

„Od večnosti do večnosti siaha jeho pohľad...".....4
Seminárske aktuality.....6
„Obetavý biskup".....8
Prváci.....14
Zriadenie diecézy Rožňava II.....28
Misijné prázdniny.....32
doc. Jozef Špirko.....38
Poézia.....42

Brázda
Časopis bohoslovcov Kňazského seminára biskupa Jána Vojtaššáka
Ročník XXIII., číslo 2/december 2014
Vydáva Nadácia Kňazského seminára biskupa Jána Vojtaššáka, Spišská Kapitula 12, 053 04 Spišské Podhradie
E-mail: brazda@kapitula.sk, web: http://ks.kapitula.sk
Šéfredaktor: Filip Orlovský
Zástupca šéfredaktora: Martin Tešla
Redaktori: Bc. Ján Mahút, Tomáš Tomusko, Mgr. Martin Bunda, Ondrej Michalec, Adam Konkoľ, Tomáš Soják, Štefan Baláž, Ing. Štefan Bocko, PhD.
Grafická úprava: Filip Orlovský
Foto: Mário Brezňan, archív redakcie, internet;
Neprešlo odbornou jazykovou úpravou.

„Od večnosti do večnosti siaha jeho pohľad...“ (Sir 39,25)

Celé stvorenie v sebe nesie pečať Stvoriteľa a preto sa môže pre nás stať prostriedkom obrazovej meditácie. Poznáte ten pocit, keď ste niekde v prírode a v tichu obdivujete tú Božiu pečať krásy, majestátnosti, dokonalosti a harmónie. V kaplnke Kňazského seminára biskupa Jána Vojtaššáka v Spišskej Kapitule je nádherný obraz *Eucharistického Krista*, od akademickej maliarky Dariny Gladišovej. Neviem, či ho môžeme nazvať ikonou v pravom slova zmysle, lebo štruktúra ikony podlieha mnohým predpisom tzv. duchovného kánonu, predsa však obsahuje mnohé ikonografické prvky a človeka dokáže vtiahnuť do modlitby a kontemplácie tajomstiev umučeného, vzkrieseného a osláveného Krista.

„Ikona je pekná vtedy, keď pozýva človeka k modlitbe, keď duša pociťuje dynamické pole energií a síl, ktoré dostáva skrze ikonu z kráľovstva večného svetla“[1]. V ikone má každý detail tváre, gesto alebo poloha tela symbolický charakter. Podobne je to aj s farbami. Ikona je okno, cez ktoré k nám preniká svetlo. Má otvárať „slepcom“ tajomstvá svätyne iného sveta. Ikona nikdy nie je pekná sama osebe, ale pekná je Pravda, ktorá do nej zostupuje a nadobúda jej podobu.[2]

V tomto duchu sa pokúsim predstaviť môj pohľad na tento obraz, pred ktorým sa bohoslovci denne modlievajú a ktorý nás vťahuje do meditácie a kontemplácie. Svoju reflexiu som nemal možnosť konzultovať a verifikovať s autorkou obrazu, a preto ju považujte skôr za ovocie mojej modlitby, ktorým sa chcem s vami podeliť.

K najvýraznejším farbám obrazu patrí biela, zlatá a červená. V ikonografii biela farba symbolizuje svätosť, Božské svetlo, ktoré vyvádza stvorenie k svojmu Stvoriteľovi. Je to farba svätosti, čistoty a jednoduchosti. Zlatá farba zobrazuje večnosť, Božstvo, nebeské svetlo, Božiu slávu a kraľovanie. Červená farba obetu, mučeníctvo, horlivosť, ale aj život, teplo a lásku.[3]

Na obraze je znázornený Kristus v bielej tunike, so zlatou svätožiarou, čo predstavuje jeho svätosť, vzkriesenie a oslávenie. Na rukách a nohách má rany po ukrižovaní. Kristus je vzpriamený, vzkriesený a oslávený. Akoby autorka namaľovala Krista vo chvíli, keď po vzkriesení vstúpil do stredu zamknutej miestnosti s ustráchanými apoštolmi. Zdá sa, že zachytila moment z evanjelia sv. Jána: *„Prišiel Ježiš, hoci dvere boli zatvorené, stal si doprostred a povedal: „Pokoj vám!“ Potom povedal Tomášovi: „Vlož sem prst a pozri moje ruky! Vystri ruku a vlož ju do môjho boku! A nebuď neveriaci ale veriaci!“ Tomáš mu odpovedal: „Pán môj a Boh môj!“ Ježiš mu povedal: „Uveril si, pretože si ma videl. Blahoslavení tí, čo nevideli, a uverili.“ (Jn 20,26-28).* Vzkriesený Kristus ukazuje svoje rany a chce vzbudiť vieru u tých, s ktorými sa stretáva.

Obraz Krista má dva centrálne body, ktoré sú umiestnené v jednej vertikálnej línií. Prvým je ***Kristova tvár***, najmä jeho oči s upriameným a prenikavým pohľadom, ktorý nám môže pripomenúť slová z Knihy Sirachovcovej: *„Od večnosti do večnosti siaha jeho pohľad...“ (Sir 39,25)*, alebo slová Žalmu 139,1: *„Pane, ty ma skúmaš a vieš o mne všetko...“.* Kristov pohľad na obraze preniká do najhlbších zákutí našej duše. Isté centrálne umiestnenie Kristovej tváre naznačuje červený kríž v pozadí, ktorého ramená sa pomyselne pretínajú v strede Kristovej tváre.

Hlavným centrálnym bodom obrazu je však ***Kristove srdce***, pred ktorým je umiestnená Eucharistia. Všetko smeruje k tomuto miestu. Naznačujú to línie čiar, ktoré obklopujú postavu Krista. Čiary v pozadí nás vťahujú do Kristovho Srdca, pred ktorým je Eucharistia, lebo v Eucharistii nám Kristus ponúka svoje Srdce, svoju lásku a seba samého. Cez tento centrálny bod nás Kristus doslova vťahuje do inej dimenzie, iného času a priestoru – do večnosti, do sveta svetla a slávy, do vzkrieseného, osláveného a večného života. Čiary v pozadí nám môžu pripomenúť aj lúče Božej milosti z obrazu Božieho milosrdenstva.

Už som naznačil, že červená farba symbolizuje obetu, utrpenie, ale aj život a lásku. Na tomto obraze je to utrpenie kríža. Táto farba zvýrazňuje, že kríž je miestom utrpenia Krista, ale aj znamením jeho obety a lásky. Červenou sú znázornené aj rany na jeho rukách a nohách. Všimnite si, že zvislé rameno kríža „neviditeľne“ prechádza Kristovou tvárou a opäť sa zjavuje a prechádza Eucharistiou. Rozlomená Eucharistia je znamením Kristovej obety na kríži a je ovocím kríža, nového stromu života.

Obraz nám predstavuje Krista ukrižovaného, vzkrieseného i osláveného. Predstavuje nám Eucharistického Krista, ktorý prebýva uprostred nás a dáva sa nám i celému svetu. Eucharistia je umiestnená pred Kristom – to skrze ňu prichádzame a vstupujeme do Srdca Ježiša. Ale platí aj opačný pohyb, že skrze Eucharistiu prichádza Kristus k nám. Kristus na obraze nás môže vtiahnuť do dialógu lásky a kontemplácie, do kráľovstva svetla a pokoja (porov. *Rim 14,17*). Modlitba pred Eucharistickým Kristom znázornenom na tomto obraze, môže byť vyjadrená slovami: „Ja sa pozerám naňho a on na mňa“.

1 ALEXANDER STRIŽEV, Pravoslávna ikona – kánon a štýl. K teologickej analýze obrazu I., Vydavateľstvo Oto Németh, Bratislava 2010, s. 64.
2 Porov. TOMASZ JANK, Ikona kríža zo San Damiana, Serafín, Bratislava 2004, s. 19.
3 Porov. ALEXANDER STRIŽEV, Pravoslávna ikona – kánon a štýl. K teologickej analýze obrazu I., s. 66-67.

ThDr. Jaroslav Barta, PhD., špirituál

SEMINÁRSKE AKTUALITY

20. september 2014
Slávnostnou svätou omšou Veni Sancte, ktorú celebroval spišský pomocný biskup Mons. Andrej Imrich v Katedrále sv. Martina, sa začal nový akademický a formačný rok 2014/2015. Po svätej omši nasledovala v aule kňazského seminára imatrikulácia desiatich študentov katolíckej teológie, ktorí nastúpili do prvého ročníka. *1

5. október 2014
Seminaristi spolu s predstavenými putovali na Mariánsku horu v Levoči. Slávnostnú svätú omšu na tomto pútnickom mieste celebroval Mons. Štefan Sečka, spišský diecézny biskup. *2

10. október 2014
Kňazský seminár navštívil profesor Massimo Grilli, ktorý pôsobí na Pápežskej univerzite sv. Gregora v Ríme. V veľkej aule seminára predniesol prednášku na tému "Bolesť a smrť Ježiša. Pohľad synoptikov a evanjelistu Jána".

28. október 2014
Misie v Kazachstane boli témou stretnutia seminaristov s dvomi kňazmi a misionármi, vdp. Pavlom Tondrom a vdp. Petrom Sakmárom, ktorí predstavili túto krajinu kontrastov aj ich duchovnú činnosť.

29. október 2014
Nové reverendy jedenástim seminaristom štvrtého ročníka požehnal Mons. Andrej Imrich, spišský pomocný biskup. *3

5. november 2014
Počas svätej omše, ktorú celebroval spišský pomocný biskup Mons. Andrej Imrich v seminárskej kaplnke, sme si pripomenuli 65. výročie biskupskej vysviacky Štefan Barnáša, ktorý bol pomocným biskupom Božieho sluhu Jána Vojtaššáka.

16. november 2014
Slávnostnú odpustovú svätú omšu v katedrále pri príležitosti sviatku sv. Martina z Tours, patróna Spišskej diecézy, celebroval Mons. Andrej Imrich, spišský pomocný biskup. V homílii sa inšpiroval obrazom, ako sa svätý Martin delí o svoj plášť so žobrákom a zameral sa aj na dar ako taký, darcu i obdarovaného. *4

20. a 21. november 2014
V priestoroch kňazského seminára sa uskutočnila medzinárodná vedecká konferencia pri príležitosti storočnice narodenia významného kňaza a básnika Janka Silana.*5

23. november 2014
Na slávnosť Krista Kráľa udelil Mons. Štefan Sečka, spišský diecézny biskup, počas svätej omše v Katedrále sv. Martina ministérium lektorátu šiestim seminaristom tretieho ročníka a deviatim seminaristom štvrtého ročníka študujúcim za Spišskú diecézu.*6

26. november 2014
Mons. Vladimír Filo, rožňavský diecézny biskup, počas svätej omše v seminárskej kaplnke udelil ministérium lektorátu jednému seminaristovi tretieho ročníka a dvom seminaristom štvrtého ročníka, ktorí študujú za Rožňavskú diecézu.*7

7. december 2014
V aule kňazského seminára sa pri príležitosti slávnosti Nepoškvrneného Počatia Panny Márie uskutočnila Mariánska akadémia, ktorú prednáškou na tému „Pastoračná aktuálnosť mariánskej úcty" obohatil Mons. Anton Tyrol, generálny vikár.

12. – 16. december 2014
Duchovné cvičenia pre seminaristov viedol Peter Majda, farár farnosti Bzenec, ktorá sa nachádza v Olomouckej arcidiecéze (ČR).

Tomáš Tomusko

"Obetavý biskup"

„Auto nemal. V lete chodieval na skútri, v zime vlakom, peši, aj ako sa dalo. Obdivoval som jeho obetavosť s akou sa staral o tak rozsiahlu farnosť. A nebola to ľahká farnosť. Táto „hladová dolina", ako ju nazývali, bola veľmi poznačená komunistickým zmýšľaním." Takto spomína vdp. Michal Tondra, dekan trstenského dekanátu a farár farnosti Suchá Hora na svojho brata - biskupa Františka Tondru.

Pán dekan, pochádzate z desiatich detí a medzi tolkými súrodencami býva pestro. Spomínate si na nejakú veselú príhodu z detstva s Vašim bratom Františkom?

Nakoľko ja som 11 rokov mladší od brata Františka, detstvo som s ním neprežíval, pretože keď ja som bol vo veku, kedy si už dobre pamätám na dianie okolo mňa, brat František bol už stredoškolák a vysokoškolák. Takže ani si nespomínam na nejakú veselú príhodu z detstva.

Už ako chlapec ste sa chceli stať kňazom. Ako k tomu prispel Váš brat? Čo ste od neho ako od budúceho kňaza odpozorovali?

Môžem povedať, že cestu ku kňazstvu som mal ľahkú. Od malička som pociťoval Božie volanie a túžbu po kňazstve. Miništroval som od malého chlapca, bol som na každej sv. omši a každej bohoslužbe v kostole, keď som bol väčší, pomáhal som kostolníkovi a tak to šlo, až kým som nenastúpil do seminára v r. 1965. Keď brat František nastúpil do seminára v r. 1957, mal som 10 rokov. Toto jeho rozhodnutie ešte vo mne umocnilo moje rozhodnutie stať sa kňazom. Veľmi som sa tešil, keď bol doma cez prázdniny a samozrejme, bol mojim vzorom. Vzorom v zodpovednom prístupe k príprave na kňazstvo, ale aj v celom živote.

V rodine ste dostali zdravý kresťanský základ. Čo ste si z rodiny odniesli do vašich kňazských životov?

Je to naozaj tak, že v rodine sme dostali zdravý kresťanský základ. Naši rodičia nás vychovávali v zdravom, triezvom kresťanskom duchu. Vychovávali nás nielen slovom, ale hlavne svojim dobrým príkladom. Nielen mama, ale aj otec bol praktickým kresťanom katolíkom, ktorý sa angažoval aj vo farnosti – bol členom farskej rady, ako dobrý tesársky majster bol pri každej oprave a výstavbe cirkevných budov, ktoré sa vo farnosti prevádzali. Nuž tohto zdravého triezveho a zodpovedného kresťanského ducha sme si odniesli aj do našich kňazských životov.

Keď bol Váš brat v roku 1962 vysvätený za kňaza, práve ste končili základnú školu. Čo Vám najviac utkvelo v pamäti zo začiatkov bratovej kňazskej služby?

Nuž samozrejme predovšetkým primície. Bola to okázalá slávnosť - po mnohých rokoch sme mali v Spišských Vlachoch novokňaza a primície. Aj to ma veľmi posunulo na ceste ku kňazstvu. A potom jeho prvá kaplánka v Levoči. Pár krát som tam šiel za ním na bicykli – je to asi 25 km.

Počas rokov 1965 – 1970, keď ste študovali v bratislavskom seminári, Váš brat pastoračne pôsobil v Hnilci. V čom vám bol Váš brat František vzorom na Vašej ceste za kňazstvom?

Áno, potom jeho pôsobenie v Hnilci ako správcu farnosti. To som už bol v seminári. Často som tam za nim chodieval cez prázdniny. Mal veľmi rozsiahlu farnosť – od Dobšinskej ľadovej jaskyne až po Hnilec. Boli to vlastne dve farnosti – Dedinky a Hnilec. Auto nemal. V lete chodieval na skútri, v zime vlakom, peši, aj ako sa dalo. Obdivoval som jeho obetavosť s akou sa staral o tak rozsiahlu farnosť. A nebola to ľahká farnosť. Táto „hladová dolina“, ako ju nazývali, bola veľmi poznačená komunistickým zmýšľaním.

p. dekan Michal Tondra

Keď ste boli v roku 1970 vysvätený za kňaza, boli ste poslaní spolu s Vašim bratom Františkom do oravskej farnosti Zázrivá. Bolo to pre vás prekvapením?

Áno, v r. 1970 som bol vysvätený za kňaza a poslali ma za kaplána do Zázrivej k bratovi Františkovi, ktorý tam bol ad apríla toho roku správcom farnosti. Je to nezvyčajné, že sa tak stalo, ale

vyžiadali si to zvláštne okolnosti, ktoré vtedy v Zázrivej vznikli. Novokňazi obyčajne pred vysviackou nevedia, kde bude ich prvé kaplánske miesto, ja som to vedel. Už pred vysviackou mi povedali, že pôjdem k bratovi, aby sme tam konsolidovali farnosť po tragických udalostiach spôsobených p. farárom Senajom.

V tom čase bola farnosť Zázrivá v ťažkej situácii a čakalo vás veľa práce, aby sa pod vašimi rukami farnosť opäť vzmáhala v sviežom duchovnom živote. Ako hodnotíte tento vzácny čas, ktorý ste na svojej prvej kaplánke prežili s Vašim bratom? Na ktorú zo spomienok z Vašej prvej kaplánky si pamätáte akoby to bolo včera?

O našom pôsobení v Zázrivej by sa dalo veľmi veľa písať. Bola tam naozaj zvláštna situácia. Farnosť bola rozdelená na dva tábory – jedni za p. farára Senaja, druhí proti nemu. Bolo potrebné tie dva tábory spájať. Vyžadovalo to mravenčiu, trpezlivú, obetavú, zodpovednú, vytrvalú duchovnú prácu. Hľadali sme rozličné spôsoby pastoračnej činnosti, aby sme získali pre Božie kráľovstvo aj tých prívržencov p. farára Senaja, ktorí z trucu prestali chodiť do kostola. Opíšem len jednu takú zaujímavú epizódu: Hneď prvé leto sme sa občas s bratom poobede vybrali na prechádzku do niektorej časti rozsiahlej Zázrivej. Išli sme smerom na Plešivú. Hneď pri ceste kosila lúku istá žena – v Zázrivej ženy kosili ako muži, ale zašli si aj do krčmy ako muži. Pristavili sme sa, pozdravili: Pán Boh pomáhaj, dali sa do reči... Tá osoba nás nepoznala. Potom, reku... dajte tú kosu, pomôžeme vám. Neodporovala... Zobrali sme kosu, pokosili lúku. Divila sa... a pýta sa: a kto ste vy, ste z chaty? – v Zázrivej bola rekreačná chata a bývali tam rozliční turisti. No, nie sme z chaty... a vôbec nás nepoznáte? Nie, nepoznám, Tak asi nechodíte do kostola. Nie nechodím, odkedy nám zobrali nášho p. farára, nechodím... No tak my sme vaši noví kňazi... Ó, panenko skákavá, nuž to som nevedela, že my máme takých kňazíčkov... Prepáčte mi, odteraz už budem chodiť do kostola. – Nuž aj takého formy pastorácie sme používali a farnosť sa postupne skonsolidovala. Takže roky prežité v Zázrivej

farský kostol Nanebovzatia Panny Márie v Zázrivej

boli veľmi zaujímavé, veľmi plodné a poučné. Pod vedením brata som spoznával rozličné tváre pastoračnej činnosti v tak špeciálnej farnosti, ako bola vtedy Zázrivá.

Vaše kňazské cesty sa potom rozišli. Aký bol váš kontakt, keď ste už pôsobili na rôznych miestach diecézy?

Po tri a pol ročnom spoločnom pôsobení v Zázrivej mňa poslali za správcu farnosti do Hladovky – na druhý koniec Oravy. Brat ostal v Zázrivej, potom prešiel do Tvrdošína, tak sme boli bližšie k sebe. Samozrejme, že sme sa navzájom navštevovali, vymieňali si skúsenosti, pomáhali si, trebárs aj čo sa týka homílií a pod.

Veľkým medzníkom v živote Vášho brata bola jeho biskupská vysviacka v roku 1989. Mohli by ste nám opísať situáciu, keď ste sa dozvedeli o menovaní Vášho brata za spišského diecézneho biskupa?

No myslím, že nič také mimoriadne sa nedialo. Chvíľu pred jeho menovaním sa o tom hovorilo, takže nebolo to ako blesk z jasného neba. Keď menovanie prišlo.. nuž čo?... povedal som si,: Buď Božia vôľa, nech mu Pán Boh pomáha, pretože prijal túto úlohu za veľmi ťažkých okolnosti – ešte panovala totalita a nik nepredpokladal, že za pár mesiacov to krachne. Ja som si povedal, že chcem byť jeho dobrým kňazom a nerobiť mu problémy.

Mysleli ste si niekedy, že by Váš brat mohol byť biskupom? Mal na to nejaké zvláštne predpoklady?

Za tvrdej totality bola len veľmi malá nádej, žeby sme mali niekedy biskupa a tak o tom som ani nepomyslel, žeby ním mohol byť práve brat. A či mal na to nejaké zvláštne predpoklady? Nuž tak ako mnohí iní. Ak Pán Boh chce zveriť niekomu takúto úlohu, tak si ho aj postupne pripravuje.

Váš brat bol v plnom nasadení vo vykonávaní svojej biskupskej služby. Určite si však našiel čas aj na stretnutia so svojou rodinou. Myslíte, že to už boli iné stretnutia ako pred tým než sa stal biskupom?

Aj keď sme si uvedomovali, že má náš brat František zvláštne a veľmi zodpovedné postavenie v Cirkvi a v spoločnosti, bol to vždy náš brat „Fero“ – tak sme ho volali a „ujo Fero“ pre synovcov a netere. Veľmi rád sa stretával so svojou pokrvnou rodinou a i pri svojom veľkom zaneprázdnení vždy si našiel na to čas. Bol takou „dušou“ rodiny, bol jedným z nás a choval sa v našom kruhu celkom prirodzene, ako náš „brat“.

V roku 1990 biskup František obnovil seminár v Spišskej Kapitule, ktorý sa naplnil množstvom bohoslovcov. Priblížili by ste nám, aký bol jeho vzťah k bohoslovcom?

Aký bol jeho vzťah k bohoslovcom, nato neviem tak celkom adekvátne odpovedať, pretože predsa len moje pôsobisko je hodne vzdialené od „Kapitule“ a tak som neprežíval zblízka tú atmosféru vzájomného spolužitia biskupa s bohoslovcami. Ale myslím si, že bol im „otcom“ a seminár bol jeho srdcovou záležitosťou.

Biskup František bol v poradí trinásty biskup Spišskej diecézy a taktiež dlhoročný predseda KBS. V čom bol jeho najväčší prínos pre diecézu i pre celé Slovensko?

Myslím si, že o jeho prínose pre diecézu aj Slovensko sa všeobecne vie. Začínal vlastne od „nuly“ – budoval nanovo seminár, cirkevné školstvo na všetkých úrovniach až po univerzitu, zriaďoval nové farnosti... atď. Čo sa týka jeho prejavov v tlači, rozhlase, televízií – bol takým morálnym svedomím národa. Keď zomrel, denník „Sme“ o ňom napísal článok pod názvom: Zomrel konzervatívny biskup Tondra. Neviem, ako to mysleli, ale pre nás to znamená „pravoverný biskup“. A sme na to hrdí, že takým bol a bránil pravé hodnoty viery, Cirkvi, národa...

Čo bolo pre Vášho brata biskupa najväčším krížom a naopak čo ho najviac tešilo počas jeho biskupskej služby?

Tak až celkom do svedomia som mu nevidel, ale určite najväčším krížom mu boli odchody kňazov z kňazskej služby, problémy s kňazmi aj veriacimi a tešilo ho určite všetko to dobro, ktoré sa v diecéze aj v celej Cirkvi a na Slovensku vzmáhalo

Ako by ste charakterizovali jeho spiritualitu?

Bola to zdravá, triezva spiritualita podložená dlhoročnými pastoračnými skúsenosťami.

Keby bol dnes Váš brat František medzi nami, čo by nám chcel odkázať?

Hm... Odpoviem svätým Jánom: *„Miláčikovia, milujte sa navzájom“.*

ako farár v Zázrivej s kapitulným vikárom Štefanom Garajom

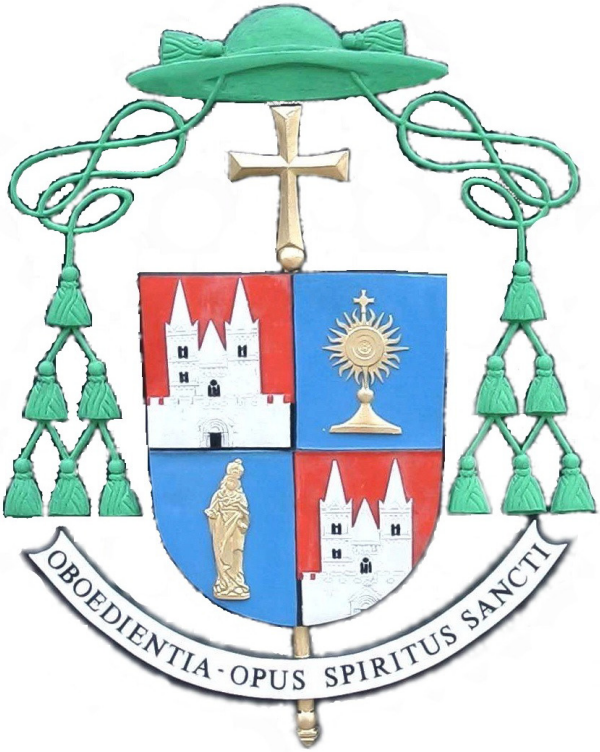

Bc. Ján Mahút

Prváci na ceste do vinice Pánovej

Pán sa stará! A vďaka modlitbám svojho ľudu má náš Kňazský seminár nových 10 prvákov, ktorí s radosťou a plní očakávaní prijali Pánovu výzvu „poď a nasleduj ma“ a nastúpili na krásnu a občas náročnú cestu. Tak ako každý rok sme sa o nich chceli dozvedieť viac...

Tomáš Andor

Pochádzam z farnosti Iliašovce ktorá leží v Levočskom dekanáte. Mám tri sestry, dve staršie a jednu mladšiu a dokonca mám už aj jedného synovca. Medzi najväčšie koníčky patrí práca v eRku, konkrétne v Oblastnom Centre Dolný Spiš – v skupine tých najsrdečnejších animátorov akých má eRko. Okrem práce s animátormi ma baví í podieľať sa na ich vzdelávaní prostredníctvom kurzov na ktoré chodím veľmi rád. Z bežnejších vecí sa veľmi zaujímam o históriu, techniku zvlášť o všetko čo dokáže lietať, šport a podobne.

Každého povoláva Pán originálnym spôsobom. Ako to bolo u Teba?

Stále sa mi páčila práca v eRku a skrz túto organizáciu som začal vnímať, že túžim po niečom väčšom. Veľa som nad tým uvažoval a modlil sa a nejako prirodzene dospel k túžbe slúžiť viac a viacerým. Až neskôr som objavil ako by som túto túžbu mohol naplniť. Rozhodovanie kam ďalej pre mňa nebolo jednoduché, uvažoval som aj nad saleziánmi no nakoniec som si podal prihlášku do seminára. Rozhodnutie prísť sem, asi ako u viacerých, nebolo ľahké no som rád, že som ho dokázal urobiť.

Aké sú tvoje talenty a ako by si nimi chcel slúžiť božiemu ľudu?

Nuž z hodnotenia iných môžem súdiť, som v celku manuálne zručný, takže ak Boží ľud bude potrebovať čokoľvek od kopania základov až po ukladanie škrídiel na strechu myslím, že by som to mal s prehľadom zvládnuť. Ak ide o pastoráciu tak skôr je asi užitočné, že mi celkom ide práca s deťmi a mládežou čo by som v budúcnosti chcel aj rozvíjať. So staršími ľuďmi si tiež celkom rozumiem a myslím, že ani práca s nimi by mi nebola cudzia. Mám rád i šport a bol by som rád ak by som v ňom mohol pokračovať aj vo farnosti a možno aj takto sa priblížiť k ľuďom.

V seminári si už 2 mesiace. Ako to zvládaš? :)

V seminári sa mi celkom páči a snažím sa tu hľadať svoje miesto. Nemôžem povedať žeby ma tu čosi vyložene prekvapilo takže je to skôr o zvyknutí a nastavení sa na tento režim. Myslím že život tu celkom zvládam i keď mi miestami príde trocha uponáhľaný a mám občas pocit, že stále niečo nestíham. Trocha som sa obával školy či budem všetko stíhať a zvládať no mám pocit, že i keď to občas nie je ideál zatiaľ to celkom ide. Čo sa týka ľudí ktorých som tu našiel tak musím povedať že je tu dosť výnimočných ľudí so srdcom na dlani. Mám skvelých spolubývajúcich ktorý sú ochotný so všetkým pomôcť čo je vzácne, sadli sme si i povahovo a tak sa na izbe cítim ako v ozaj príjemnom priateľskom prostredí.

Peter Hanuštiak

Volám sa Peter, mám 25 rokov, pochádzam z Markušoviec. Mám dvoch súrodencov – staršieho brata a mladšiu sestru. Študoval som na Strednej Zdravotníckej Škole Š. Kluberta v Levoči. Od roku 2008 až do posledného leta som pracoval v spišsko -novoveskej nemocnici. Ako zdravotnícky asistent. Medzi moje záujmy a záľuby patrí príroda, práca s ľuďmi. Dlhšiu dobu som sa venoval mladým vo farnosti, kde som viedol mládežnícku ružu, pri ružencovom bratstve, kde som sa zapájal aj do písania článkov do nášho farského časopisu.

Každého povoláva Pán originálnym spôsobom. Ako to bolo u Teba?

U mňa to bolo s povolaním takto: Božie volanie som pocítil ešte počas strednej školy, ale na koľko po skončení strednej školy sa mi dosť radikálne zmenili životné udalosti. Preto aj rozhodnutie ísť do seminára muselo na nejaký čas počkať. Po príchode nášho bývalého p. kaplána do našej farnosti som opäť pocítil Božie volanie. Vzorom na ceste ku kňazstvu, je pre mňa viac kňazov, ktorí ma viedli, a aj naďalej vedú na tejto ceste.

Aké sú tvoje talenty a ako by si nimi chcel slúžiť božiemu ľudu?

Medzi moje talenty by som zaradil aranžovanie kvetov a iných materiálov... Rád sa porozprávam na akúkoľvek tému, s kým koľvek. A ako by som nimi chcel slúžiť božiemu ľudu? Vypočuť, a ak to bude v mojich silách tak aj poradiť najlepšie ako budem vedieť.

V seminári si už 2 mesiace. Ako to zvládaš? :)

Na pobyte v seminári sa mi páči spoločenstvo, ktoré tu spolu tvoríme. O seminári a o živote v ňom som veľa počul už v minulosti, a po osobných skúsenostiach sa mi len potvrdilo to čo som počul, je to tu super! :)

Peter Kalis

Volám sa Peter. Pochádzam z obce Lesnica, ktorá je v blízkosti Pieninského národného parku. Mám dve sestry. Strednú školu som navštevoval v Starej Ľubovni. Medzi moje záľuby patrí práca na záhrade a sem tam aj bicyklovanie.:-)

Každého povoláva Pán originálnym spôsobom. Ako to bolo u Teba?

Semienko viery som dostal od mojích rodičov, najmä od mamy. Tiež kto ma viedol bližšie k Bohu bola moja stará mama. Za čo jej dnes vďačím. Každého Pán povoláva originálnym spôsobom. Tak to bolo aj v mojom prípade. To, že chcem byť kňazom som povedal už v prvom ročníku na základnej škole, ale nebolo to samozrejme rozhodujúce. Začal som vtedy aj miništrovať a veľa svojho času som trávil pri vdp. Františkovi Gureckovi, ktorý je už na Božej pravde. Tam som sa veľa veciam priučil. Bol to kňaz pre mňa výnimočný tým, že bol veľmi obetavý, skromný, zbožný a ľudský. Komu mohol, tak pomohol. Moje rozhodujúce áno bolo v októbri minulého roku. S mojím rozhodnutím som sa zveril terajšiemu pánu farárovi Vincentovi Dzurňákovi. Pán farár mi poradil, ako ďalej a pomohol mi za čo mu ďakujem. V ňom som si našiel vzor každodenného čítania sv. písma.

Aké sú tvoje talenty a ako by si nimi chcel slúžiť božiemu ľudu?

Pán ma obdaril darom služby a ja sa to snažim plniť v duchu jeho slov"Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili." :-) A samozrejme aj v budúcnosti ak Pán Boh dá, tak cez službu božiemu ľudu

V seminári si už 2 mesiace. Ako to zvládaš? :)

Môj čas v seminári hodnotím poztívne. Páči sa mi rodinná atmosféra medzi bratmi. seminársky poriadok a mesačné duchovné obnovy cez, ktoré

načerpám inšpiráciu a povzbudenie do ďalších dní. O živote v seminári som už počul, ale je to celkom iné, keď som tu a prežívam to osobne. Je to taký čas plný Božej milostí a čas na osobnú formáciu.

Dávid Lesňák

Volám sa Dávid Lesňák, mám 24 rokov, pochádzam zo Spišskej Novej Vsi. Mám dvoch mladších bratov: Ľubo a Damián, obaja už študujú na vysokej škole. Mamka je predavačka textilu v Spišskej Novej Vsi a ocko je manažérom vo firme jeho brata (môjho krstného ocka) v Bratislave, kde predávajú perá... Medzi mojimi koníčkami výrazne dominuje šport, mám rád akýkoľvek šport, ale najviac ma bavia futbal, bicykel, bojové športy a turistika. Rád pozerám filmy, pečiem a varím. Okrem toho vo voľnom čase veľmi rád čítam duchovnú literatúru a študujem... Po skončení cirkevnej základnej školy v SNV som šiel študovať na cirkevné gymnázium, taktiež v SNV. Po strednej škole som vyštudoval učiteľstvo telesnej výchovy a geografie na UKF v Nitre.

Každého povoláva Pán originálnym spôsobom. Ako to bolo u Teba?

Svoje povolanie by som asi charakterizoval podľa proroka Jeremiáša: *„Zvádzal si ma Pane, nuž dal som sa zviesť, uchopil si ma a premohol.“* (Jer. 20, 7). Naozaj som od malička v kútiku duše pociťoval volanie do služby Bohu, ale ja som sa snažil toto vnútorné volanie v sebe ututlávať a ignorovať s ospravedlnením sa voči Bohu, že veď ja mám svoj plán: chcem mať ženu, deti,

prvý bude Benjamín a druhá Ema (ostatné ako bude chcieť manželka), potom Lexus, ak by chcela manželka Lexus, tak ja Masseratti a dom s terasou, potom kariéra futbalového trénera, maséra a dobrého učiteľa bola mojim snom a dvere k nej mi boli dokorán otvorené. Okrem toho som si vravel, že ja sa na to nehodím, na to sú povolaní iní, ktorí majú na to vlohy, schopnosti a pevnú vieru...Na druhej strane bolo mnoho situácií, ktoré mi jasne dali najavo, že Pán Ježiš ma chce celého, ale ja som mal svoj plán...Nebol som vždy dobrý kresťan, videl som len svoje plány... No nakoniec prišiel piaty ročník na vysokej škole a táto dovtedy ignorovaná túžba sa vo mne tak silno ozvala a bola tak intenzívna, že som už nemohol odporovať a ignorovať ju, musel som zmeniť plán. Nemohol som nereagovať. Nechal som sa zviesť.

Aké sú tvoje talenty a ako by si nimi chcel slúžiť božiemu ľudu?

Cieľavedomosť a úprimnosť. Čo si zaumienim, to zvyčajne aj dosahujem. Chcel som dievča, mal som. Chcel som vodičák, spravil som ho. Chcel som robiť maséra na výletnej lodi, robil som. Chcel som byť futbalový tréner, bol som... A teraz som si zaumienil dať sa na celý život úplne do služby Bohu a ľuďom, ktorí to najviac potrebujú. Ale vnímam to tak, že Pán Boh povoláva a ja Mu len odpovedám. Odpovedám tým, že sa z lásky zriekam všetkého, predovšetkým svojej vôle, aby som mohol plniť tú Božiu a myslím to úprimne, a čo myslím úprimne, to myslím skutočne vážne.

V seminári si už 2 mesiace. Ako to zvládaš? :)

So životom v seminári som veľmi spokojný, celkovo som na tomto mieste šťastný. Veľmi sa mi páčia spoločné modlitby, spoločné stravovanie, samotné vyučovanie a štúdium, večerné a ranné silentium (posvätné ticho). Páči sa mi, že čas je rovnomerne rozvrhnutý na štúdium, modlitbu, ale aj na oddych a je tu možnosť si niekedy aj zašportovať. Páčia sa mi pravidelné duchovné cvičenia a duchovné obnovy. Sestričky veľmi dobre varia...A na zvyčajnú otázku či mi niečo vadí zvyknem reagovať učením svätého Arského farára, ktorý vravieval, že vôľu predstavených treba vnímať ako Božiu vôľu a pokiaľ nie je v rozpore s mojim svedomím, treba ju plniť, takže aj keď sa mi niečo nepáči, či už zo strany predstavených, spolubratov, alebo všeobecného poriadku, snažím sa to hneď nezavrhnúť a neodsúdiť, ale prehodnotiť, prijať a osvojiť si to. Myslím si, že vtedy je človek naozaj spokojný, lebo všetko

odovzdáva do vôle Božej... Samozrejme ináč som vnímal seminár kedysi, „zvonku“ a ináč ho vnímam teraz, „zvnútra“. Je naozaj pravda, že lepšie je raz vidieť ako stokrát počuť.

Peter Manko

Narodil som sa v Rožňave, kde som aj vyrastal. Mám 25 rokov, mám jedného brata o osem rokov staršieho, ktorý býva taktiež v Rožňave a pracuje vo firme s plastovými oknami. Predtým ako som prišiel do seminára som študoval aj pracoval, a venoval sa samozrejme svojim záľubám. Žil som dosť aktíve, a snažil som sa využiť svoj čas čo najviac. Úspešne som absolvoval vysokú školu manažérstva v Košiciach, popri škole som pracoval v bezpečnostnej službe a aj ako ochranka na koncertoch a podobne. Neskôr som pracoval v oceliarňach v Košiciach (USS). Nakoniec som pracoval v stavebníctve a spolupracoval som so svojím otcom, keďže sme mali menšiu stavebnú firmu. Na základnej škole som hrával basketbal v tíme za Rožňavu, potom som sa venoval športovej kulturistike a silovému trojboju približne do skončenia vysokej školy, neskôr len ako poradca :) . Medzi moje obrovské záľuby taktiež patria viacdňové túry do prírody a najmä do tatranských hôr, ale dokonalé odreagovanie a načerpanie síl nachádzam v hlbokej modlitbe, a pri čítaní Písma.

Každého povoláva Pán originálnym spôsobom. Ako to bolo u Teba?

Ako ma povolal Pán? Myslím, že slovami je dosť náročné, a do celkovej miery asi nemožné opísať ako ma Pán oslovil a povolal. Je to osobné stretnutie, ktoré sa odohráva hlboko v srdci. Môžem vám hovoriť možno o okolnostiach, ktoré predchádzali tomu, aby som sa hlásil do seminára. Často som sa modlil, chodil som do kostola a pristupoval ku sviatostiam a pomerne dosť dlho vo mne zrela iniciatíva, že chcem ísť za kňaza a dať sa do služby Bohu. Veľa som čítal (Písmo a duchovné knižky), a modlil sa, a čím viac som sa modlil cítil som, že chcem robiť pre Krista niečo viac. Kamarátil som sa s kňazmi a často som chodil na faru, ale myšlienky kňazstva som sa dlho zdráhal a nepripúšťal si to, aj keď som čím ďalej o to viac cítil povolanie. Po čase, a po dlhom vnútornom boji som sa oddal celý a v slobode Bohu. – chcel by som pripomenúť, že to je naozaj len zlomok genézy mojej cesty za Bohom.

Aké sú tvoje talenty a ako by si nimi chcel slúžiť božiemu ľudu?

Neviem aké mám talenty. Robil som v živote už kadečo, niečo som robil profesionálne, niečo nie. Som si vedomých svojich schopností a zručností ale netrúfam si definovať, či mám na niečo talent. Ja sa len snažím robiť každú vec na plno a čo najdokonalejšie aj keď sa mi to možno nie vždy darí. Myslím si, že aj to vedie ku ceste k dokonalosti, aby sme si uvedomili, že všetko, čoho sa chopíme by sme mali robiť tak ako to len najlepšie vieme. Tak by som chcel slúžiť aj božiemu ľudu, aby som všetko, k čomu ma Pán povolá robil čo najdokonalejšie a využil celý potenciál svojich schopností a chariziem. Pán vie najlepšie aké mám schopnosti a talenty, a preto si myslím, že očakáva aby som ich využil, pri konaniach, ktoré mi pripravil.

V seminári si už 2 mesiace. Ako to zvládaš? :)

Seminár vnímam pozitívne. Myslím si, že sú tu pre formáciu vyvážené a optimálne podmienky čo sa týka sviatostného a duchovného života, rozvoju intelektu, a športu. Zvládam to šťastne, režim som si pomerne dosť rýchlo osvojil, čo sa už ale o tej rýchlosti nedá povedať o menách svojich spolubratov seminaristov, ale teraz ich už viem všetkých. Páči sa mi tu istá rodinná atmosféra medzi nami a čo sa týka aj medzi nami a predstavenými, čím som bol veľmi milo prekvapený.

Marek Puškaš

Pochádzam z malebnej dedinky Jakubova Voľa v okrese Sabinov. Mám milujúcich rodičov a troch mladších súrodencov – dvoch bratov a sestru. Študoval som na strednej lesníckej škole aj na Lesníckej fakulte TU vo Zvolene, takže v žilách mi prúdi zelená krv :) Najväčším relaxom pre mňa sú potulky po našich krásnych horách s fotoaparátom, chvíle nad dobrou knihou, folklór a zo športov je to plávanie. A čo sa spoločenstva týka, patrím do najkrajšieho a najväčšieho spoločenstva - do Cirkvi.

Každého povoláva Pán originálnym spôsobom. Ako to bolo u Teba?

Moje povolanie ku kňazstvu neprišlo náhle, ale rodilo sa vo mne dlhý čas, prakticky už od detstva. Otec kardinál Korec píše v jednej zo svojich kníh,

že zdravá nábožnosť rodiny je prvým seminárom. A práve rodina mi dala základy na ktorých staviam doteraz. Už ako malý chlapec som si „slúžil omše“, po nástupe na základnú školu som začal miništrovať, neskôr sa zapájať do bohoslužieb ako lektor a istý čas aj ako animátor mladých. V Uzovskom Šalgove, kde som vyrastal, som stretol kňazov a ľudí zapálených pre vieru, ktorí mi pomáhali v duchovnom raste a s ktorými som vytváral pekné spoločenstvo. Pri rozhodovaní sa: „...kam na vysokú školu?“ som vážne premýšľal nad teológiou. Necítil som sa však dostatočne zrelý pre takéto rozhodnutie a preto som sa rozhodol pokračovať v štúdiu lesníctva, dôverujúc Bohu, že ak je jeho vôľa, aby som bol kňazom, tak On ma nasmeruje na cestu na ktorej ma chce mať. Túžba po kňazstve u mňa počas tých piatich rokov neslabla, naopak rástla. A tak som spoliehajúc sa na Boha povedal: „Tu som, Pane, volal si ma!“. Verím, že ma v tomto povolaní bude utvrdzovať a že tento môj súhlas upevní aj môj vzťah k nemu.

Aké sú tvoje talenty a ako by si nimi chcel slúžiť božiemu ľudu?

Tak to je ťažká otázka. Snáď vytrvalosť a ochota vypočuť, poradiť, pomôcť... Dúfam, že seminár mi pomôže objaviť moje, možno doteraz skryté, jedinečné schopnosti- talenty aby som ich následne využil v službe božiemu ľudu.

V seminári si už 2 mesiace. Ako to zvládaš? :)

Počul som raz takú myšlienku, že do seminára treba prichádzať plný ideálov a predstáv. Časom tie ideály začnú opadávať. A ak človek aj napriek tomu vytrvá a túžba po kňazstve z neho „nevyprchá“ tak šiel do seminára s úprimnou túžbou vyformovať sa na duchovne zrelého a verného kňaza, ktorého nezastrašia ťažkosti a sklamania. Ja som tu taktiež

prišiel s určitými ideálmi a predstavami. Dva mesiace je krátka doba, ale aj to stačilo na to, aby som „vytriezvel“ z niektorých z nich :) Ale spoznal som tu veľa skvelých ľudí, ktorých si veľmi vážim, či už sú to predstavení alebo bohoslovci. Duchovný život v seminári mi naplno vyhovuje a posúva ma ďalej, štúdium zatiaľ zvládam a verím, že to bude každým dňom lepšie a lepšie a že ma to dobre pripraví na budúci, ak Pán Boh dá, kňazský život.

Tomáš Rušín

Ahojte, volám sa Tomáš Rušin a mám 20 rokov. Pochádzam z Vlkoviec z malej dediny na Spiši. Študoval som na gymnáziu v Kežmarku. Mám troch súrodencov – staršieho brata, mladšiu sestru a najmladšieho brata, ktorý ma 3 roky. Medzi moje záujmy patrí hudba, čítanie, ale aj prechádzky v prírode.

Každého povoláva Pán originálnym spôsobom. Ako to bolo u Teba?

Od mala som veľmi rád miništroval. Prvý krát som začal miništrovať, keď som chodil do tretieho ročníka na základnej škole. Už vtedy som mal takú malú túžbu stať sa kňazom. Ale pre svoje povolanie som sa rozhodol až na strednej škole. Spoznal som veľa dobrých ľudí, kňazov, ktorí sa stali pre mňa akýmsi vzorom na ceste k môjmu povolaniu.

Aké sú tvoje talenty a ako by si nimi chcel slúžiť božiemu ľudu?

Pán Boh dal každému rôzne talenty. Niekomu viac, niekomu menej ale každý má nejatý talent. Čo sa týka mňa som vďačný za každý talent a dar, ktorý mi Pán Boh dal. Snažím sa pomôcť aj v maličkostiach a poradiť ak viem.:) Svoje talenty sa snažím stále viac a viac rozvíjať, aby som sa nepodobal sluhovi z podobenstva, ktorý zakopal svoj talent do zeme. Keďže patrím do spoločenstva, ktoré organizuje rôzne akcie ako napríklad tábory, duchovné obnovy a výlety pre mladých, chcel by som organizovať takéto akcie, venovať sa mladým a privádzať ich bližšie k Bohu. Chcem aby moje talenty slúžili na pomoc druhým ľuďom, ale hlavne na oslavu Boha.

V seminári si už 2 mesiace. Ako to zvládaš? :)

V seminári sa cítim veľmi dobre. Začiatky v seminári boli ťažšie, ale môžem povedať, že som si zvykol. Najťažšie bolo zvyknúť si vstávať tak skoro. Spoznal som tu veľa dobrých ľudí. Denný program v seminári je veľmi pestrý. Máme tu čas hlavne na modlitbu, štúdium ale máme aj dostatok osobného voľna. Moje predstavy o seminári sa zhodujú s tým čo som počul. Je tu veľa dobrých ľudí, ktorí sú ochotný pomôcť.

Johann A. K. Schwabik

Volám sa Johann Alexander Konrád Schwabik a narodil som sa v roku 1992 v rodine Karpatských Nemcov v Spišskej Novej Vsi. V sedemčlennej rodine som prostredným medzi súrodencami, pričom dvoch podstatne mladších som prakticky skoro vychoval. :)Navštevoval som Základnú školu sv. Cyrila a Metoda v Spišskej Novej Vsi a v roku 2011 som úspešne zmaturoval na Obchodnej akadémii, takisto v tomto meste. Napokon som sa mohol naplno venovať cestnej cyklistike, ktorá doposiaľ tvorila podstatnú súčasť môjho života. Charakterizujem sa ako spoločenský človek, otvorený pre každé dobrodružstvo alebo výzvu.

Každého povoláva Pán originálnym spôsobom. Ako to bolo u Teba?

Cirkev potrebuje svätých kňazov, a tak som sa rozhodol stať sa ním. :) Ak by však táto stručná odpoveď nestačila, tak spomeniem ešte Evanjeliový príbeh, ktorý ma neustále pobáda zamyslieť sa nad svojím životom: „Choď, predaj všetko, čo máš, rozdaj

chudobným a budeš mať poklad v nebi. Potom príď a nasleduj ma!“

Aké sú tvoje talenty a ako by si nimi chcel slúžiť božiemu ľudu?

Tak, ako každý človek, aj ja mám talenty, ktoré sa snažím v sebe stále lepšie poznávať. Prúdi vo mne krv vrcholového športovca, viem rozosmiať davy, ľudia mi dávajú pocítiť, že som dobrým rečníkom a sestra si ma vie predstaviť ako dokonalého otca. Hotový karierista, čo poviete? No napriek tomu nemám v pláne vyhrať TourdeFrance, radšej sa o svoju krv podelím na transfúznom oddelení. Takisto netúžim po poste generálneho manažéra, ale s radosťou oslovím skupinku veriacich v Spišskej Kapitule. A deti? „Nechajte maličkých prísť ku mne...“ povedal Ježiš a ja s ním úplne súhlasím. Myslím, že sa nasmejeme. ;)

V seminári si už 2 mesiace. Ako to zvládaš? :)

Emeritný pápež Benedikt XVI. o seminári povedal: *„Seminár je spoločenstvom na ceste ku kňazskej službe. To vypovedá o niečom dôležitom: kňazom sa človek nemôže stať sám. Je potrebné „spoločenstvo učeníkov“,* spoločenstvo tých, ktorí chcú slúžiť celej Cirkvi.“
Ja sa teším z nášho seminárneho spoločenstva, tvoríme široké spektrum povah aj osudov a vážim si každého, kto to s kňazstvom myslí úprimne. Na hlbšie hodnotenie seminára je podľa mňa ešte priskoro.Pripomeniem slová otca biskupa Andreja, ktoré nám vo svojej homílii nedávno adresoval. Neviem ho presne citovať, ale hovoril o tom, že kňazstvo nie je cieľom, je len cestou k poslednému cieľu. Na záver chcem všetkým seminaristom popriať, aby sme všetko robili s upriamením na posledný cieľ.

Vladislav Spirčák

Pochádzam z malebného, ale historicky veľmi významného Podolínca. Mám 21 rokov a dve staršie sestry. Vyštudoval som hru na organe na Cirkevnom konzervatóriu v Bratislave. Tam som prežil šesť krásnych rokov, spoznal veľa nových ľudí a hlavne čaro umenia. Aj vďaka hudbe som pochopil veľkosť a krásu Boha. *„Hudba a rytmus nachádzajú cestu k najskrytejším miestam duše.”* (Platón)

Každého povoláva Pán originálnym spôsobom. Ako to bolo u Teba?

Moje povolanie je pre mňa samého do istej miery tajomstvo. Keď sa pozriem spätne do blízkej minulosti môjho života uvedomujem si, ako ma Pán pomaly pripravoval a posielal mi do cesty ľudí, ktorým za veľmi veľa ďakujem, aj za svoje povolanie. Pán Boh volá, pozýva, ale nenúti.. Stále sa oplatí dôverovať Ježišovi, lebo ozaj sa o všetko postará. On riadi okolnosti a všetko v prospech nás. Stačí mu dať iba svoje ÁNO a všetko sa vykryštalizuje podľa Jeho vôle.

Aké sú tvoje talenty a ako by si nimi chcel slúžiť božiemu ľudu?

Ako som už uviedol, hudba tvorí veľku časť môjho ja. Ďakujem Pánovi za tento dar. Týmto hudobným vzdelaním by som mohol pomôcť pri zveľadení liturgie vo farnosti a snažil sa ukazať krásu a posoltvo umenia.

V seminári si už 2 mesiace. Ako to zvládaš? :)

Seminár je pre mňa niečo celkom nové, aj keď som o seminári počul... Nová cesta, nový ľudia, nový spôsob, ale v podstate miesto kde mi je s Ježišom dobre :). Ježišova škola, ktorá si vyžaduje veľa obety a zároveň ochoty meniť sa, a to je dosť náročné.

Štefan Štellmach

Volám sa Štefan Štellmach, mám 19 rokov a pochádzam z nemalej dediny Nová Ľubovňa na severe Slovenska. Mám jedného staršieho brata, ktorý chodí na technickú univerzitu do Košíc. Mamka a ocko pracujú v Panasonicu. Rád si zahrám voleyball, ale aj na hudobných nástrojoch (klavír, organ a accordeón). Chodil som na strednú zdravotnícku školu do Levoče a študoval som odbor masér. Doma som animátorom ERKA – HKSD, ale už som teraz v seminári, preto sa nemôžem tejto činnosti venovať tak intenzívne ako niekedy. Podporujem mojich spoluanimátorov aspoň modlitbami.

Každého povoláva Pán originálnym spôsobom. Ako to bolo u Teba?

Na otázku svojho povolania odpoviem trošku s humorom, lebo svoje povolanie cítim už od detstva – niektorí tomu povedia, že som sa narodil už s kolárikom :). Mamka sa ma raz pýtala, že ako cítim toto povolanie. Ja som sa jej nato opýtal, ako ona cítila, že chce byť mamkou. Ona povedala, že chce a hotovo. Povedal som jej jednoducho to isté a viac sme sa už o tom nebavili. Na strednej škole sa moje povolanie upevnilo a získal som veľa skúseností pri práci s mladými ľuďmi.

Aké sú tvoje talenty a ako by si nimi chcel slúžiť božiemu ľudu?

Mojim talentom je hra na hudobných nástrojoch. Týmto talentom som bavil ľudí a doprevádzal na rôznych oslavách. Človek sa neraz dozvedel veľa nápadov, čo by sa mohlo vylepšiť nielen vo svetských kruhoch. Keď Pán Boh dá, že sa stanem kňazom, veľmi rád by som chcel aj iných naučiť hrať na týchto inštrumentoch pre Božiu slávu a osoh Božiemu ľudu, ale aj pre jednoduchú krásu nášho ľudového spevu. Aj týmto sa zachováva tradícia a zvyklosti našich starých rodičov.

V seminári si už 2 mesiace. Ako to zvládaš? :)

Za ten čas, čo som v seminári som zažil všeličo. Páči sa mi hlavne vyvážený program, ale aj celková rodinná atmosféra, ktorá tu je medzi bratmi. O takejto atmosfére som už skôr počul a som rád, že sa to aj naplnilo a zažívam ju. Ináč som veľmi rád, že som druhým najmladším bratom z našej triedy:).

Martin Tešla, Adam Konkoľ

ZRIADENIE DIECÉZY ROŽŇAVA
1. časť

V prvom čísle tohtoročnej Brázdy sme uverejnili prvú časť príspevku o vzniku Rožňavskej diecézy. Boli v ňom rozpracované témy: situácia pred zriadením Rožňavskej diecézy, dôvod zriadenia Rožňavskej diecézy a kroky k zriadeniu Rožňavskej diecézy. V nasledujúcom článku vás oboznámime s konečnými výsledkami, ku ktorým dospela prípravná komisia ohľadom zriadenia nových diecéz, s osobitným zreteľom na Rožňavskú diecézu. Napokon si uvedieme základné údaje ohľadom samotného zriadenia.

4. Zriadenie a plán Rožňavskej diecézy z protokolu komisie

V pláne na zriadenie diecéz už boli načrtnuté dôvody, ktoré cisárovná vysvetľovala pápežovi a žiadala ho o súhlas. V pláne boli stanovené územné hranice diecéz, kostoly, ktoré mali slúžiť ako katedrály, sídelné mestá a prebendy pre príslušných biskupov a pre kapitulu; napokon sa urobili opatrenia ohľadom seminárov. Cisárovná celkom krátko oznámila, že tri nové diecézy sa zriadia „s potrebným súhlasom pápeža“ hoci potrebu súhlasu v jednotlivostiach neuvádzala. Toto nariadenie v ríši nepripúšťalo debatu, tieto rozhodnutia sa pokladali aj s ohľadom Svätej stolice za nezmeniteľné.

Aby Uhorská kancelária mohla vykonať nariadenie cisárovnej, požiadal 4. decembra 1775 dvorskú komoru, ostrihomskú kapitulu a uhorského kráľovského palatína o podrobné podklady, ktoré komisia potrebovala. Predovšetkým bola vyzvaná ostrihomská kapitula, aby delegovala dvoch kanonikov. Sotva prešlo desať dní a komisia už urgovala kapitulu, aby poslala požadované správy. Lenže arcibiskup Batthyáň mal iné plány s rozdelením ostrihomského arcibiskupstva, navrhoval zriadenie Spišskej a Banskobystrickej diecézy, pričom Rožňavská mala byť rozdelená medzi ne, Spišu mali patriť župy Gemer a Turňa plus 5 fár z Abova, to bola prvá varianta. Druhá varianta počítala so župami Liptov a Orava pre Spiškú diecézu, Gemer a Turňa pre Rožňavskú diecézu a pre Bystricu to malo byť Zvolenská a Turčianska župa plus menšie územia (Svätý Kríž, Oslany, Lučenec, Malý Hont, Bojnice).

Komisia ukončila svoju prácu 23. a 24. decembra 1775. Výsledky boli zhrnuté v dlhom protokole, v ktorom sa na začiatku opakuje plán Márie Terézie aj plán arcibiskupa Batthyániho. Ďalej bola v protokole posudková správa komisie o jednotlivých plánovaných diecézach, ako aj o novom usporiadaní zostávajúceho územia arcidiecézy.

Rožňavská diecéza mala podľa kráľovninho plánu, ktorý prijala komisia, takmer úplne zahrňovať celú Gemerskú župu s 25 farami a 5 kaplánkami, župu Turňu s 9 farami, okres Malý Hont so 6 farami a 2 kaplánkami, zo Spišskej župy okres „Submontanus“ s 8 farami a 5 kaplánkami, z Novohradskej župy okres Lučenec sa 17 farami a 3 kaplánkami, okrem toho 5 exemptných fár v župe Abov. Rožňavská diecéza teda dostala 70 farností a 15 kaplánok. Za katedrálu vybrala kráľovná bývalý jezuitský kostol, no komisia pokladala pre tento cieľ vhodnejší farský kostol. Bývalá jezuitská rezidencia mala byť sídlom biskupa; jeho príjmy mali plynúť z rožňavského panstva, ktoré doposiaľ patrilo ostrihomskému arcibiskupovi, a z desiatkov. Oboje by predstavovali viac než 14. 000 zlatých ročne.

Pre kapitulu so 6 kapitulármi, ktorú bolo treba založiť, určila kráľovná príjmy tapolczského opátstva, ktoré bolo práve vakantné ako aj príjmy arcibiskupstva v župách Gemer a Turňa. Komisia však navrhla pre tento účel polovicu majetkov z prepošstva v Šahách, ktoré predtým patrili jezuitom a predstavovali ročný dôchodok 9.000 zlatých; tapolczské opátstvo malo ostať k voľnej dispozícii cisárovnej.

Kráľovná pomýšľala založiť biskupský seminár aj v Rožňave tým skôr, že tam už bol malý seminár a budova by sa dala pri nepatrných nákladoch zväčšiť a pristaviť jej poschodie. Okrem toho mali byť niekoľkí seminaristi v Trnave vydržiavaní z fondov, ktoré boli určené pre celpiusú arcidiecézu pred jej rozdelením; počet seminaristov mal byť stanovený podľa počtu fár novej diecézy. Ak by taký plán spôsoboval ťažkosti, kráľovná navrhovala, aby cirkevné prebendy v Krásnej n/ Hornádom - v blízkosti Rožňavy – a prebendy Trnavského seminára boli dané pod správu nejakého kanonika alebo inej osoby, aby sa starostlivejšou správou získali väčšie fondy na vydržiavanie diecéznych klerikov v Trnave.

Katedrála Nanebovzatia Panny Márie v Rožňave

Komisia tento problém neriešila, ale iba stanovila, že počet takto v Trnave vydržiavaných klerikov bude 25.

V závere protokolu odpovedala komisia na dve otázky. Prvá mala praktický charakter: Z akých fondov majú byť reštaurované rezidencie? Druhá mala právny charakter, či prímas, ktorý bude vymenovaný na Nový rok Jej Výsosťou, má byť inštalovaný ihneď po vymenovaní,

alebo až po doručenej odpovedi pápežského dvora.

Prvá otázka získala odpoveď zo znením: „Príjmy z jednotlivých majetkov určených pre troch biskupov a kanonikov, ktoré boli splatné od 1. januára 1776 až do inaugurácie vymenovaných osôb, mali kryť reštauračné výlohy spojené s adaptáciou rezidencií budúcich biskupov a kanonikov.
Druhá odpoveď odzrkadľovala ponímanie moci uhorských kráľov pri menovaní biskupov v ich krajine. Komisia dala v jednom dobrozdaní najavo, že dôstojnosť kráľovnej Uhorska si vyžaduje, aby ona inštalovala prímasa a to skôr, než Rímska stolica schváli návrh. Komisia teda priznáva nezvyčajnú právomoc kráľovnej. Čo by sa stalo keby Sv. stolica súhlas nedala? Ako je vidno, komisia takúto možnosť vylúčila, i keď kardinál Pázmaň dáva Sv. stolici možnosť nesúhlasiť s kandidátom. Komisia ale takéto právo Sv. stolici nepriznáva. Môže sa naskytnúť ďalšia otázka: Aký má potom význam schválenie kandidáta Sv. stolicou, ktorej komisia právo nesúhlasiť nepriznala? To je otázka, ktorá svedčí o problematickom ponímaní kráľovského patronátneho práva v Uhorsku v otázke menovania biskupov.

Druhá stránka problému „právo uhorských kráľov“ zriaďovať diecézy, bola komisii predložená v rámci posudku dvoch kanonikov, ktorých delegovala ostrihomská kapitula, aby vysvetlili jej názor na rozdelenie arcidiecézy. Obaja delegáti, kanonici Vilt a Szabó, odovzdali komisii dlhý elaborát, z ktorého vyplývalo, že ostrihomská arcidiecéza je proti rozdeleniu arcidiecézy. Hlavná námietka bola v sedisvakancii, že kapitula v tomto období nemá právo rokovať o rozdelení arcidiecézy. Okrem toho kanonici argumentovali, že počas dlhoročnej správy arcidiecézy nedošlo k žiadnej ujme, kvôli ktorej je nutné arcidiecézu rozdeliť. Kanonici takisto pripomenuli kráľovnej, že zriaďovanie diecéz prislúcha jedine cirkevnej autorite, no najmä Sv. stolici. Ako je vidno obaja kanonici podnikli všetko možné, aby predišli rozdeleniu, no bolo to márne. V očiach kanonikov totiž štát porušoval cirkevné právo a prekračovali privilégia uhorských kráľov.

Tieto dôvody však neboli pre kráľovský dvor neprekonateľnou prekážkou, aby dosiahol od Sv. stolice výnimku. Komisia vyjadrila nesúhlas s postojom kanonikov, lebo kráľovná sa už vyjadrila, že nech sa komisia nezaoberá tým, či je vhodné alebo nevhodné rozdeliť arcidiecézu, ale nech sa zaoberá tým, čo je potrebné ešte doladiť a čo všetko je ďalej potrebné uskutočniť, aby mohlo dôjsť k zriadeniu. Hoci komisia pokladala postup kráľovnej za spravodlivý a zákonitý, mala obavy, že by sa Sv. stolica mohla dozvedieť o námietkach dvoch kanonikov. Teda aj komisia musela vedieť, že postup pri zriaďovaní troch nových diecéz nie je v súlade s kánonickým právom ani so stáročnou praxou Cirkvi. Okrem toho upozornenia ostrihomskej kapituly musela pokladať komisia za najchúlostivejší a najnebezpečnejší spis, o ktorom sa rímska kúria nemala nič dozvedieť.

Pri predložení plánu v Ríme komisia odporúčala obmedziť sa na všeobecný, ale dôrazný výklad. Nemožno si nevšimnúť, aké podivné boli praktiky uhorského kráľovského dvora, ktorý zotrvával na svojich vlastných právach.

Na tieto praktiky upozornili aj zástupcovia Sv. stolice, najmä keď išlo o „najvyššie patronátne právo“. Aj v tomto prípade mal byť pápež Pius VI. informovaný iba všeobecne. Podľa želania komisie mal byť tento všeobecný výklad predložený dôrazne, aby sa Sv. stolica neodvážila zasiahnuť do zriadenia diecéz, ale aby akceptovala „najvyššie patronátne právo“.

Pápež Pius VI

Odovzdaním protokolu panovníčke Márii Terézii bola úloha komisie splnená. Panovníčka bola s prácou komisie spokojná a svoju spokojnosť neskryla, keď vlastnoručne napísala na okraj protokolu: „S veľkou potechou je toto veľké dielo, ktoré bolo zamerané... pre dobro nášho svätého náboženstva a tak rozsiahleho kráľovstva ukončené. Ďalej sú v protokole pokyny, aby sa v kráľovstve podali potrebné správy a pripravili spisy pre Rím. Týmto sa tak prvá časť, vecná práca, ktorej predmetom bolo rozdelenie Ostrihomskej arcidiecézy ukončilo.

Pri novoročných oslavách 1. januára 1776 cisárovná slávnostne oznámila menovanie arcibiskupa Batthyáňa za uhorského primasa. Oznámené bolo aj zriadenie troch diecéz, ktoré budú odčlenené z arcidiecézy ako aj kráľovnino menovanie príslušných biskupov. Pre Rožňavu to bol Ján Galgóczy.

Zriadenie Rožňavskej diecézy s biskupským sídlom v privilegovanom meste Rožňava, v ktorom je katedrála a kapitula so šiestimi kanonikmi a s dostatočnou dotáciou pre každú z týchto inštitúcií. Pre biskupskú prebendu sa stanovujú rozličné majetky a príjmy ročne okolo 14.000 zlatých. Do diecézy by malo spadať územie župy Turňa a Gemer, okres Malý Hont, Submonta zo župy Spiš, okres Lučenec zo župy Novohrad a zo župy Abov 5 susedných farností, ktoré spravovali premonštráti. Počet farností bolo cca. 70.

Pius VI. 13.marca 1776 zriadil nové biskupstvá a to: Banskobystrické, Rožňavské a Spišské, ktoré vznikli vyčlenením z Ostrihomského arcibiskupstva. Bula Pia VI. o zriadení diecéz vznikla pod vplyvom dekrétu Márie Terézie z 15. januára 1776.

Misijné prázdniny

Prázdniny seminaristov sú každý rok naplnené službou v ich farnosti, v Kňazskom seminári či rôznych charitných domovoch. Tento rok však dvaja z nás mali možnosť ísť trocha ďalej a na vlastnej koži si vyskúšať dobrovoľnícku prácu v misijných krajinách. O túto skúsenosť sa radi podelili.

Ondrej Michalec- Butin (Rumunsko)

Mojim najkrajším zážitkom tohto leta boli misie v Rumunsku. Už dlhšie som túžil po misiách, no až teraz sa mi podarilo ísť. Boli to dva týždne plné radosti, pokoja, lásky, nových vzťahov so skvelými ľuďmi, Božej prítomnosti, Božej starostlivosti o mňa, ... proste nebo na zemi.

V Rumunsku žijú naši bratia a sestry, ktorí sa tam presťahovali zo Slovenska ešte na prelome 18. a 19. storočia, po vysťahovaní Turkov z tej oblasti. Zachovali si reč, tradície a aj, to čo je podstatné – náboženstvo. Hoci sú Rumuni veľmi nábožní, je tam veľký nedostatok kňazov. Veď v tej dedinke, kde som bol, mali ľudia sv. omšu iba raz za dva týždne. Preto sme sa rozhodli priniesť tým ľuďom Krista. Áno, to je pravý názov (a zároveň aj motto misií): Niesť Krista – Niesť Lásku. Snažili sme sa im hovoriť o Božej láske. Našou najhlavnejšou úlohou bolo ohlasovanie evanjelia. Do obedu aj poobede sme mali katechézu a hry s deťmi, a večer po sv. omši sme mali zase katechézy pre mladých a dospelých. No keby sme ohlasovali len slovom, bolo by to málo. Aj našimi postojmi, správaním, milým slovom či úsmevom, sme sa snažili ukazovať veľkosť Božej lásky.

Rumunsko je v porovnaní so Slovenskom, čo sa týka materiálneho bohatstva, chudobnejšia krajina. No našťastie majú jedno veľké bohatstvo, ktoré sa nedá

kúpiť za peniaze: vzťahy. Ľudia sa tam s radosťou venujú svojím rodinám, susedom a každému koho stretnú. Aj nás privítali s veľkou radosťou. Veď sme ich „Slováci“. Tak nás volali.

Veľmi sa mi páčilo, keď som videl, ako prežívajú odovzdanosť do Božej vôle. Asi mesiac pred tým, než sme prišli, sa prehnal tou dedinou silný vietor. Postrhával im škridle zo striech, polámal stromy a narobil veľa materiálnej škody. Takú víchricu si nepamätali ani tí najstarší. Ďalšia pohroma prišla počas toho, ako sme tam boli. Prišli povodne. Voda zaplavila polia, úrodu – ich hlavný zdroj obživy. Našťastie im Boh uchránil ich domy a životy. No napriek všetkým týmto ťažkostiam, ktoré sa odohrali v krátkom čase, ďakovali Bohu, že sa nestalo niečo horšie, a že žijú. Hovorili: „Pán dal, Pán vzal. Môžeme byť radi, že žijeme.“ Veľmi ma povzbudilo ich prežívanie toho, že sa o nich Pán Boh stará. A on dáva svojím deťom iba dobré dary.

Na záver len toľko: bolo pre mňa veľkým povzbudením vidieť, v akej radosti, jednoduchosti, slobode a spokojnosti žijú tí ľudia. Neviem, kto komu viac odovzdal – ja im, keďže som tam išiel kvôli nim, alebo ani mne svedectvom svojho života.

Filip Orlovský- Nyeri (Keňa)

Vďaka predstaveným nášho Kňazského seminára, eRku, Dobrej novine a SlovakAid-u som letné 3 mesiace mohol prežiť v krásnom prostredí pod najvyšším vrchom Kene v meste Nyeri(Východná Afrika). Na tomto mieste plnom zelených stromov a červenej pôdy je aj jedna z najlepších stredných škôl v krajine – St. Mary´s High School – v priestoroch ktorej bola pre mňa najdôležitejšia časť – projekt Child Rescue Centre- Záchranné centrum pre chlapcov z ulice.

O projekte:

St. Mary´s High Shool & Street children Rescue centre je v Nyeri, asi 150 km od hlavného mesta Nairobi. Hlavou a zriaďovateľom celého tohto projektu sú školskí bratia sv. Jána de la Salle na čele s bratom Petrom Kombem. Hlavnou činnosťou je stredná škola, kde študuje 500 chlapcov z úplne rôznych častí Kene. Táto škola je v TOP 25 z vyše 4000 stredných škôl v Keni! Okrem toho je tu aj Polytechnik - niečo ako odborné výcvikové centrum, kde sa asi 20 chlapcov učí zvárať, pracovať s drevom a opraviť čokoľvek.

Záchranné centrum je pre momentálne domovom pre 118 chlapcov od 6 do 18 rokov, ktorých tu poslali z iných záchranných projektov pre chlapcov z ulice, alebo sa ich príbuzní o nich nedokázali postarať, a tak sa v miestnom obrovskom slume Majengo alebo iných chudobných častiach Kene stali chlapcami z ulice - „streetboymi“. Týmto chlapcom sa teraz zadarmo ponúka ubytovanie, strava, oblečenie, školské potreby a školské poplatky. Pre deti, ktoré boli len nedávno prijaté z ulice alebo sú príliš malé a potrebujú sa začleniť do kolektívu, naučiť sa základy angličtiny, ktorá je tu nevyhnutná ako oficiálny jazyk spolu so swahilčinou - pre nich je priamo v projekte „Nursery“ - niečo ako prípravka, kde ich pani učiteľka Pauline tieto základy učí. Okrem toho projekt zaobstaráva stravu a školské poplatky ďalším 50 deťom z miestneho slumu, ktoré síce môžu bývať s rodičmi, nie sú totiž z ulice, ale rodičia nedokážu pokryť tieto výdavky.

Tento projekt je z veľkej časti podporovaný Dobrou novinou a ja som mohol na vlastné oči vidieť, ako rozumne a vhodne sú používané peniaze, ktoré sme

v našich farnostiach s deťmi vykoledovali!

Jeden deň z mnohých:

Keď som mal dosť síl, tak o 6:00 som sa pripojil k bratom na ranné modlitby a meditáciu. Keďže tu nie sú kňazi, ale len bratská rehoľa, sv. omšu sme mali iba v nedeľu a utorok. O 8:00 sme šli s bratom Johnom do triedy na angličtinu. (86 ročný brat z New Yorku, ktorý každý rok sám cestuje do Nyeri, aby zdokonalil starších chlapcov v angličtine). Jemu som pomáhal s prípravou hodín pre chlapcov z Polytechniku a taktiež som sa s nimi zdokonaľoval v jazyku. Naši juniori vstavali už o 5 ráno, umyli sa, očistili topánky, obliekli uniformy a už od 7:00 boli v škole, kde sa pripravovali a opakovali učivo, kým prišli učitelia.

Ak bol čas, dopoludnia som zašiel k deťom do „Nursery“-prípravky, kde som mal na starosti skupinu starších chlapcov a kontroloval som im rôzne úlohy, opravoval a učil ich. Tak nasledovala kancelárska práca, kde sme v miestnosti 2x2 m celé doobedie a poobedie pracovali na dokumentácii chlapcov a iných (niekedy nudných:) administratívnych veciach. Pomáhali sme spolu s Martinom – mojím slovenským spoludobrovoľníkom dvom sociálnym pracovníčkam - Margarett a Sheele. Okrem toho sme často chodili na „home-visity“ a „school-visity“, ktoré boli dôležitou súčasťou našej práce. Boli to návštevy domovov a škôl pre chlapcov. Tam sme mohli často vidieť neuveriteľnú biedu a naozaj nedôstojné podmienky na život. Bez vody, elektriny, len v pozliepanej búdke z dreva a novín s odpadkami všade navôkol. Smutní boli na týchto návštevách niekedy aj naši juniori, ktorí s nami chodili vždy, pretože len oni vedeli, kde je ich „dom“. Keď sme šli domov napríklad s 8 ročným Josephom, veľmi veselým chlapcom s krásnym úprimným úsmevom, jeho výraz sa zmenil. Už to zrazu pri svojej mame nebol on. Bolo vidieť, ako veľmi sa hanbí, že aj my, dobrovoľníci to musíme vidieť - špinavé miesto v slume, z ktorého pochádza, ale hlavne jeho opitých rodičov o desiatej ráno. Tu som si asi najviac uvedomil, prečo v našom projekte chlapci neplačú za rodičmi, prečo sa ako na

Slovensku v škôlkach nepýtajú domov.

Po skončení office práce o 16:00 som bol pri deckách, ktoré pomaly prichádzali zo škôl. Keď prišli, nasledoval „manual“ – upratanie areálu a ubytovne. Každý presne vedel, čo má robiť. Nie len preto, aby sa projektové peniaze nemuseli dávať na upratovanie, ale hlavne kvôli výchovnému aspektu. Všetci sa chytili vedier, handier, metiel a iných -iel a už to len z každej strany svišťalo, kvapkalo a padalo. Hlavným heslom asi bolo: „Čo je mokré, to je čisté.“ :)

Potom mali chlapci čas do 18:30, kedy bola večera. Nakoľko som sa stravoval spolu s bratmi, hneď som pochopil, že ak sa chcem chlapcom naozaj priblížiť, tak hlavne tým, že budeme spolu. Rozhodol som sa teda chodiť na večere (niekedy aj obedy) s deckami, aby videli, že som pri nich a nie som niečo špeciálne. Čo sa týka ich stravy, na obed je každý deň Gideri (kukurica + fazuľa + slaná voda), a na večeru, ktorú deti volajú „African kick“ – Ugali (kukuričná extra hustá kaša) plus varená kapusta, v sobotu je to aj kúsok mäsa a v stredu zase ryža s niečím ako polovica našej párky. To je jedálniček bez zmien na celý týždeň, vlastne celý rok. Deckám to však nerobí najmenší problém a naberajú si ohromné porcie. Pri večeri som sa vždy pripojil k nejakej skupinke, sadli sme niekde na zem a rozprávali sa, veľmi radi ma učili po swahilsky, alebo sa pýtali na všetko možné o Slovensku a mne zase rozprávali ako to funguje v Keni.

Po večeri o 19:00 kedy je už tma ako v rohu, si chalani zobrali zošity, knihy, ceruzky a šli sme na „preps“ – príprava do školy na ďalší deň a cez víkend film. Pri príprave všetci sedia v stredoškolskej jedálni a v tichosti si niečo pozerajú, počítajú, čítajú alebo spia na stole. :) Ja som sa ku niekomu pridal a ak som zvládal, tak som trocha oprášil moje biedne matematické (ne)zručnosti a pomáhal s príkladmi, alebo kontroloval čítanie, písanie a občas aj swahilčinu. :) Približne o 20:30 sú ešte denné oznamy od supervízorov - 4 mladých učiteľov, ktorí majú týchto 118 juniorov na starosť. Potom sa všetci idú umyť a od 22:00 sa spí. Malí chalani na „preps“ nemusia ísť, “housemama” Margarett sa o nich postará, aby sa umyli a šli spať. Predtým si ešte posadali na posteľ a započúvali sa do swahilskej rozprávky, ktorú som sa im snažil čo najzrozumiteľnejšie čítať.

V Keni majú deti prázdniny v Auguste a tie sme si v projekte krátili rôznymi eRko hrami a súťažami, kreatívnym tvorením kenských náramkov a obľúbeným počúvaním modernej africkej hudby, ktorá každého trhala zatancovať si. Najobľúbenejšou aktivitou bolo večerné pozeranie Toma a Jerryho a A je to. Vôbec nikomu nevadilo, že displej má uhlopriečku 25 cm. Všetci sa pekne poskladali okolo notebooku a vytvorili tak pred ním stenu z vyše 40 hláv a žiariacich 80 očí

hltalo, čo hrdinovia rozprávok vymysleli.

Čas v Nyeri vo mne zanechal hlbokú stopu. Ešte je asi príliš skoro na nejaké hodnotenie, čo mi tento dobrovoľnícky pobyt dal, či azda vzal. Myslím však, že za tieto 3 mesiace v Keni a v projekte som okrem slušnej swahilskej slovnej zásoby spoznal to, že svojím dobrovoľníckym pôsobením som Afriku, Keňu a ani len náš Projekt nezmenil. Za tento čas som sa snažil čo najviac zo seba odovzdať a čo najviac načerpať, aby som vedel ľudí okolo mňa neskôr povzbudiť tým, čo som sa naučil a videl žiť okolo mňa. A mojimi učiteľmi boli tí najmenší. Ukázali mi, že šťastie nezávisí od toho, čo máme, ale od rozhodnutia žiť naplno tam, kde sme. Deti okolo mňa nemali naozaj okrem svojho boxu s nejakým biednym oblečením, lyžicou, tanierom a niekedy aj zubnou kefkou nič, ale mali veľké sny a ideály o budúcnosti. Nikto sa nepozastavuje a netrápi sa nad tým, že nemá šancu mať dobrú budúcnosť - veď pochádza zo slumu, nemá nič! Každý z nich má obrovské ciele - chce byť pilotom, inžinierom, futbalistom, lekárom alebo spevákom. Nenechávajú sa stiahnuť pesimizmom miesta, z ktorého pochádzajú, ale nechávajú sa strhnúť príkladom množstva ich predchodcov, ktorý to dokázali! Som nesmierne vďačný za príležitosť prežiť tieto prázdniny naplno. Asante sana!

doc. Jozef Špirko

30. októbra 2014 uplynulo šesťdesiat rokov od smrti významného cirkevného historika, kňaza, spišského kanonika a profesora cirkevných dejín v kňazskom seminári, doc. Jozefa Špirka. Toto výročie si pripomenuli aj seminaristi, ktorí sa ešte aj dnes učia z jeho Cirkevných dejín. Svojím prednesom básní a piesní, liturgickou službou i samotnou prítomnosťou prispeli k jeho dôstojnej spomienke na akadémiách v Spišskom Podhradí, ktoré je jeho rodiskom, a vo Fričovciach, ktoré je naopak miestom jeho smrti a miestom, kde je pochovaný.

Jozef Špirko sa narodil 2. apríla 1896 na Rybníčku v Spišskom Podhradí ako druhý z piatich súrodencov v rodine Jána a Anny rod. Podolínskej. Otec pochádzal z Podolínca a do Spišského Podhradia prišiel kvôli výhodnému pracovnému miestu kapitulského horára. Po predčasnom prepustení z práce nastali pre rodinu Špirkovcov ťažké časy biedy.

Aj napriek týmto existenčným ťažkostiam, našla rodina prostriedky potrebné pre štúdium ich detí. A tak Jozef Špirko postupne absolvoval ľudovú rímskokatolícku školu v Spišskom Podhradí a po nej v rokoch 1908 – 1914 gymnázium v Levoči. Keďže pociťoval povolanie ku kňazstvu, jeho ďalšie kroky smerovali do malého seminára v Rožňave, pretože spišská diecéza vtedy ešte nemala malý seminár. Teológiu

teda začal študovať v Rožňave, v školskom roku 1917 – 1918 pokračoval v Spišskej Kapitule, ale štúdium dokončil vo viedenskom Pázmaneu, kam biskup každoročne posielal najlepších študentov. Tu bol aj r. 1920 ordinovaný na kňaza.
Následne pôsobil ako kaplán v Zázrivej, potom v Kežmarku, kde sa výrazne pričinil o zriadenie slovenského gymnázia. Súčasne sa venoval aj vedeckému bádaniu, v r. 1921 obhájil rigoróznu prácu na teologickej fakulte vo Viedni a r. 1925 doktorskú prácu na Cyrilometodskej bohosloveckej fakulte v Olomouci. O dva roky neskôr ho spišský biskup Ján Vojtaššák menoval na profesora kánonického práva a cirkevných dejín na Vysokej škole bohosloveckej v Spišskej Kapitule. Okrem toho prednášal aj sociológiu, kresťanské umenie, patrológiu a československý jazyk. Špirkove vedecké kvality boli určite výsledkom aj jeho nadania, ale tiež teologického rozhľadu, ktorého základy získal štúdiom v zahraničí a ktorý nepochybne rozvíjal v kruhu profesorov z kňazského seminára. V tomto duchu smeroval svoje požiadavky aj na svojich študentov, od ktorých vyžadoval aktivitu, kritickosť a tvorivosť. Výsledkom jeho vedeckej práce je mnoho príspevkov v časopisoch ako Kultúra, Verbum, Duchovný pastier, Obroda a i., ale aj viaceré knihy *(Umelecko – historické pamiatky na Spiši, Patrológia, Snem v Tridente atď.),* z ktorých najznámejšie a najviac oceňované sú dvojzväzkové Cirkevné dejiny (1943), pre ktoré si musel mnoho vytrpieť.

Proti Špirkovi a jeho Cirkevným dejinám sa zdvihla veľká vlna kritiky zo strany cirkevných predstaviteľov. Špirko totiž písal svoje dejiny nie apologickou metódou (v obrannom duchu), ako sa to dovtedy zvyklo písať, ale analytickou metódou, ktorá bola kritická a snažiaca sa o čo najväčšiu objektivitu v posudzovaní histórie Cirkvi. Tým sa však odkryli aj mnohé tienisté stránky a nedostatky či už na adresu cirkevnej vrchnosti, konania Cirkvi alebo iných záležitostí. Slovenská katolícka verejnosť nebola zvyknutá a ani pripravená na takýto spôsob interpretácie cirkevných dejín, a preto mohlo Špirkovo dielo vyznieť revolucionársky, hoci v katolíckom svete bol takýto spôsob interpretácie rozšírený a legitímny.

Špirka mnohí obviňovali z voľnomyšlienkárstva, nepriateľstva voči Cirkvi alebo mu vyčítali, že tým, ktorí útočia proti Cirkvi, dáva do rúk zbrane v podobe vedeckých argumentov. Na obranu Jozefa Špirka musíme však povedať, že bol historikom, ktorý miloval pravdu a miloval Cirkev. Nikdy nemal záujem škodiť Cirkvi, ale bol presvedčený o potrebe hľadať pravdu, pravdivo zhodnotiť cirkevné dejiny.

Hovorí, že keď už historik profánnych dejín nesmie prekrúcať skutočnosť, tým menej to má robiť cirkevný historik. Bol presvedčený o tom, že pravda nemôže uškodiť Cirkvi, ale naopak pomôže jej v očisťovaní v zmysle evanjeliového: Pravda vás vyslobodí (porov. Jn 8,32). Hovorí, že nepríjemné skutočnosti či poklesky objavujúce sa v cirkevných dejinách sa dotýkajú len ľudského prvku Cirkvi, pričom ten božský nijak neutrpí, ba naopak ešte viac vynikne. Tu sa totiž ukazuje akú veľkú má Boh dôveru voči ľuďom, keď im zveril svoju Cirkev, a že ju naozaj ani pekelné brány nepremôžu.

Špirko písal svoje Cirkevné dejiny aj ako habilitačnú prácu, ktorú obhájil r. 1943 a získal akademický titul „docent“. V tom čase pôsobil ako profesor cirkevných dejín na Katolíckej bohosloveckej fakulte Slovenskej univerzity v Bratislave. Na to však, aby mohol vyučovať študentov podľa svojej práce, vyžadoval sa posudok a schválenie z Ríma. Vatikán ohodnotil Špirkove dejiny veľmi pozitívne a odporúčal ich všetkým slovenským seminárom. Podľa očitého svedka Jozef Špirko oznamoval bohoslovcom túto radostnú správu so slzami v očiach. Aj napriek tomu bol však vplyv Špirkových oponentov taký silný, že okrem spišského kňazského seminára sa nikde inde na Slovensku podľa Špirkových dejín neprednášalo. Hlavnú zásluhu na tom mal spišský biskup Ján Vojtaššák, ktorý podporoval svojho kňaza a dôveroval mu.

Jozef Špirko sa vo svojej vedeckej činnosti venoval aj histórii umenia. Bol veľkým ochrancom historických pamiatok, čo ho priviedlo až do nebezpečenstva smrti, keď spolu s bohoslovcami poskrýval cenné pamiatky pred nemeckou armádou, za čo bol vojenskou políciou odsúdený na trest smrti. Vojak poverený popravou sa však nad profesorom zľutoval a nechal ho ujsť do neďalekej obce Úloža, kde sa istý čas ukrýval.

Po vojne začali postupne preberať politickú moc v spoločnosti komunisti. Začali sa ťažké časy pre Cirkev, obzvlášť pre kňazov a zasvätené osoby. Ani v prípade Jozefa Špirka to nebolo inak, pretože okrem toho, že bol kňazom a kanonikom spišskej kapituly, bol aj uznávaným profesorom. V roku 1950 bol kňazský seminár na Spišskej Kapitule zatvorený a profesori prepustení. Jozef Špirko bol násilne odvedený do preškoľovacieho tábora v Mučeníkoch pri Nitre, kde sa ho komunisti snažili získať na svoju stranu

a k tomu ešte chceli získať od neho krivé svedectvo proti biskupovi Jánovi Vojtaššákovi, čo sa im nikdy nepodarilo. Po niekoľkých dňoch bol prevezený do Leopoldova, kde strávil sedemdesiat dní v neľudských podmienkach. V roku 1952 sa vrátil na Kapitulu s nalomeným zdravím, avšak našiel tu len odmietnutie. Keďže nedostal štátny súhlas na vykonávanie kňazskej služby v spišskej diecéze, obrátil sa s prosbou o prijatie do košickej diecézy na tunajšieho administrátora Jozefa Čárskeho, ktorý bol jeho dobrým priateľom. Ešte v tom istom roku ho po schválení úradmi menoval za správcu farnosti do Fričoviec.

Značne nalomené zdravie však spôsobilo, že v tejto farnosti nepobudol dlho. Jeho zdravotný stav sa stále zhoršoval až napokon 30. októbra 1954 zomrel na fare po ťažkej astme spojenej s rakovinou pľúc. Pochovaný bol priateľom Jozefom Čárskym, košickým biskupom, 2. novembra 1954 podľa priania pri farskom kostole vo Fričovciach.

Jozef Špirko bol človekom mnohých kvalít. Avšak svojou vedeckou činnosťou a dielom v oblasti histórie sa zapísal do dejín ako zakladateľ slovenskej cirkevnej historickej vedy. Je zaujímavé, že biskup si vybral na prednášanie cirkevných dejín a kanonického práva práve Špirka, hoci tieto odbory predtým nikdy špeciálne neštudoval. Iste v tom možno vidieť zásah Božej prozreteľnosti, lebo vďaka cirkevným dejinám sa stal Jozef Špirko jednou z najvýznamnejších osobností slovenskej cirkevnej histórie, historikom svetového formátu, ktorého dielo predbehlo svoju dobu a dodnes je v slovenskej cirkevnej historiografii neprekonané. Okrem jeho vedeckých kvalít musíme zvýrazniť aj jeho pedagogické pôsobenie. Jozef Špirko mal veľmi rád bohoslovcov, veď to, ako sám píše, pre nich písal svoje Cirkevné dejiny, aby im uľahčil štúdium. Napokon Jozef Špirko bol dobrým kňazom, verným synom Cirkvi, ktorý miloval pravdu a miloval Cirkev. Ani pod silným fyzickým a psychickým nátlakom nezradil svojho biskupa a ostal verný Cirkvi až do smrti.

Spracované podľa štúdií HEDr. Ľuboslava Hromjáka, PhD.

Mgr. Martin Bunda

Človek a hviezdy

Rád pozerám do noci
nemohúcu a sám
po uliciach chodí
už len boh zhasnutých lámp
hlas mierne ospalý
hovorí, nebuď smutný a sám
nepozeraj do noci
ale ku hviezdam
od teraz rád pozerám ku hviezdam
sú mojimi družkami
v zdraví i chorobe
v šťastí i nešťastí
zmierňujú bolesti
raz príde zvláštny deň
budem pozerať len na ne
aj cez oči zavreté
ony budú mojim svetlom večným
potešením nekonečným

Tomáš Soják

4
5
6
7